

Inhoud trainingsnummer 3

Waarom niet => pagina 2

Zetvolgorde omdraaien => pagina 3

Positionele stellingen => pagina 4

Ongelukjes in de opening => pagina 6

} light-versie

Voorstellingsvermogen => pagina 10

Combinaties => pagina 11

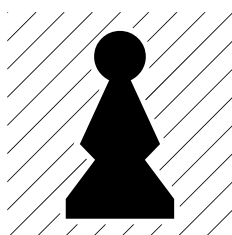
Actualiteit

In Europa zindert het schandaal rond het
PAARDENVLEES nog steeds na in de media.

Je weet wel, men verkoopt ons paardenvlees in
plaats van rundvlees omdat dit goedkoper is.....

Ook in het verre Afrika is dit nieuws doorgedrongen en zo komt het dat er twee uitgehongerde Afrikaanse kindjes aan het spelen zijn.....

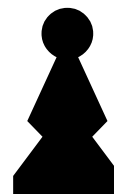
Zegt plots het ene kindje tegen het andere:

"Zeg, heb je ook gehoord wat men in Europa
gedaan heeft met het vlees ?"

Neen ? en hij legt het hele verhaal in detail uit.

Op het einde van het trieste verhaal zegt het
andere kindje:

"Oh!, wat vreselijk toch voor die arme
Europeanen"

Jan Gooris

schaaktraining.met.jan@gmail.com

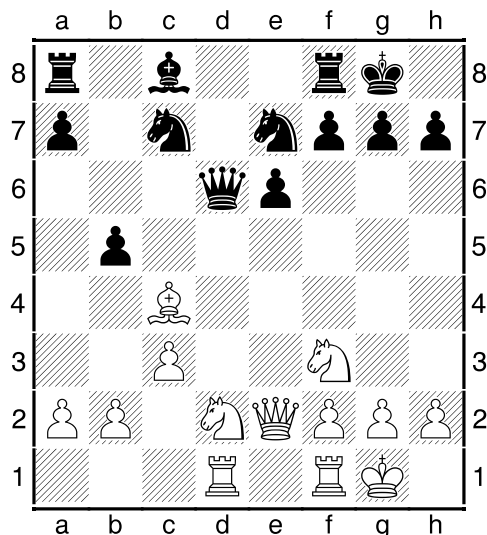
De trainingsnummers verschijnen in 2013 op:

De 1e en 15e van de maand (dus 2 per maand),

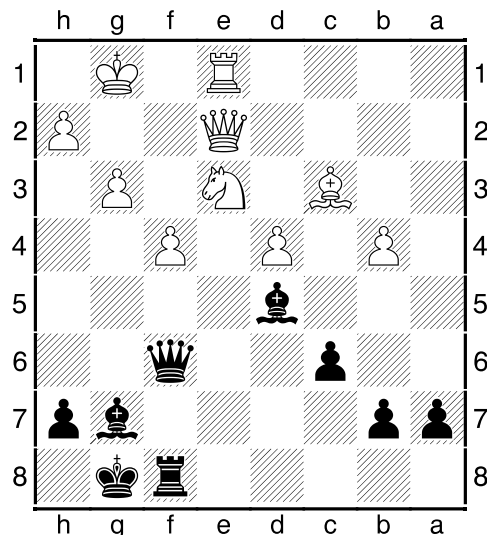
behalve één enkel nummer in juli en augustus (telkens de 1e)

Waarom niet ?

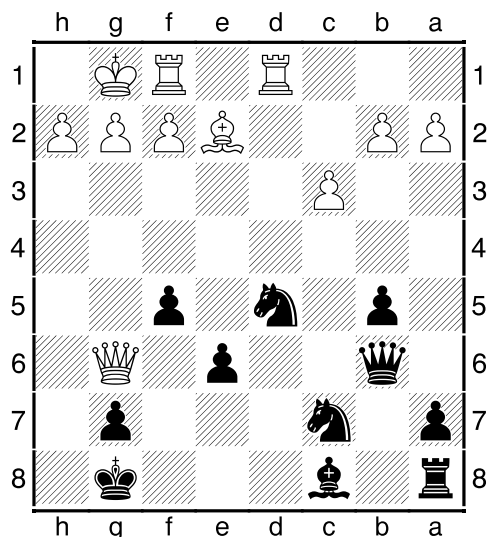
In de categorie "maak geen domme fouten" hierbij enkele stellingen waar de voorgestelde zet een fout is. Kan je ontdekken waarom hij fout is ?

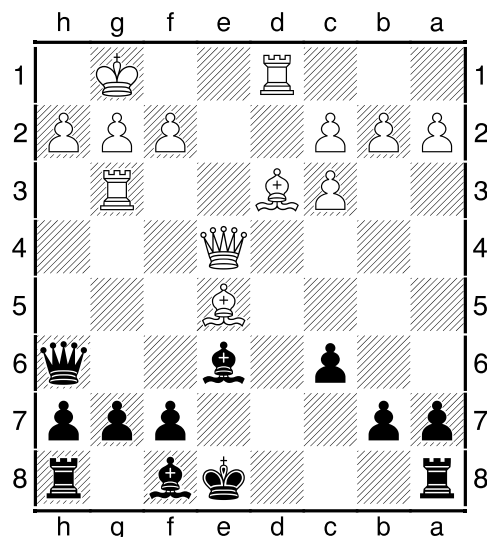
Niet 1: Wit aan zet.
Waarom niet 1.Lxb5 ?¹

Niet 3: Zwart aan zet.
Waarom niet 1...Te8 met een
vervelende penning op Pe3 ?³

Niet 2: Zwart aan zet.
Waarom niet 1...Pf4 met aanval op Dg6
en Le2 ?²

Niet 4: Zwart aan zet.
Waarom niet 1...0-0-0 ?⁴

1 Omdat er na 1.Lxb5 Pxb5 2.Dxb5 **La6!** volgt met kwaliteitsverlies

2 Omdat zwart dan de d-lijn vrijwillig opent en wit met **2.Td8+** Pe8 3.Txe8 mat geeft

3 Omdat wit dan met **2.PxLd5!!** TxDe2 3.PxDf6+ (een belangrijke tussenzet met schaak) LxPf6 4.TxTe2 een toren wint.

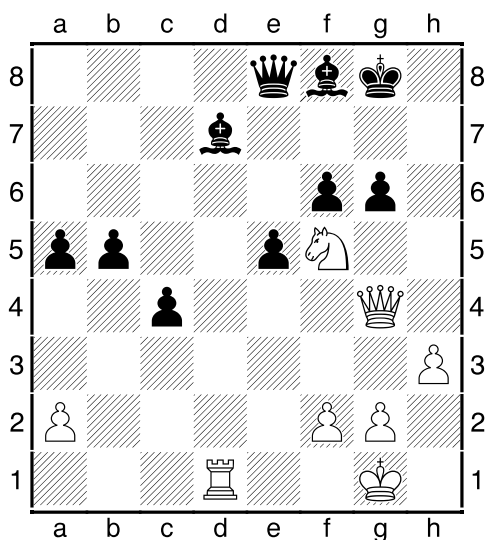
4 Dit komt uit een bekende partij van Lasker Edward - Englund (1913).. Na 1.....0-0-0 ? volgde er catastrofaal **2.Dxc6+!!** bxDc6 3.La6 mat

Zetvolgorde omdraaien

Zetvolgorde omdraaien is een gekende tip in het oplossen van combinaties.

Je ziet een bepaalde zetvolgorde voor een combinatie maar er is een goede verdediging mogelijk. Je kan het dan ook eens proberen met het omdraaien van de zetvolgorde. Soms lukt de combinatie dan wel.

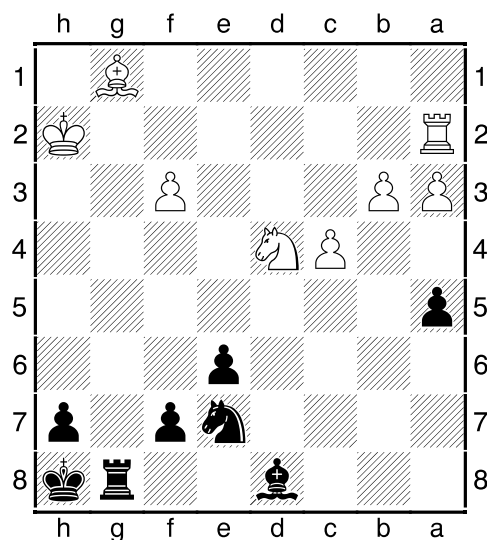
Hierbij enkele voorbeelden:

Draai 1: Wit aan zet

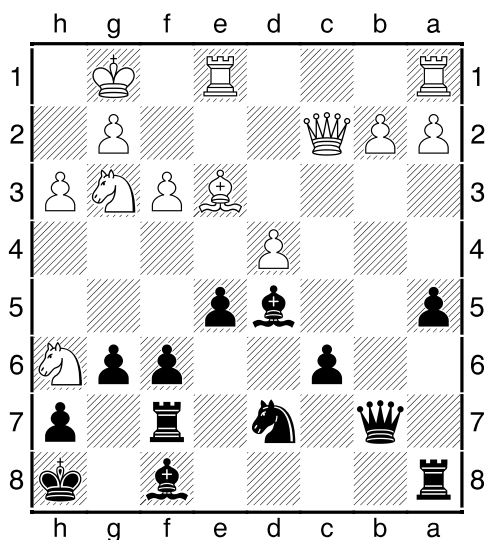
moet iets doen aan het probleem op Pf5. Wit ziet dat hij zich kan redden met 1.Ph6+ LxPh6 2.TxLd7.

Is er nog iets anders ?

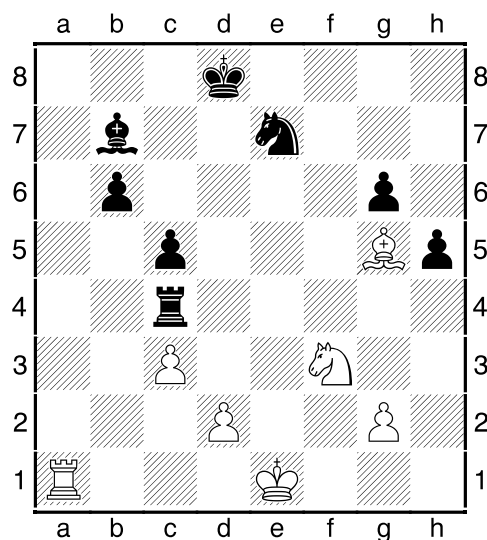
Draai 3: Zwart aan zet

Zwart ziet dat 1...Lb6 (dreigt 2...TxLg1 en 3...LxPd4) gemakkelijk kan ontkracht worden met 2.Tg2 of 2.Lf2 ... Heb je een voorstel ?

Draai 2: Zwart aan zet.

Zwart ziet 2 zwakke punten in de witte opstelling. Pion d4 en Ph6 staan immers "nul-verdedigd". Hij dacht hier aan 1....exd4 2.Lxd4? en Lxh6 doch dit klopt natuurlijk niet wegens 2.PxTf7+! . Toen dacht hij aan "zetvolgorde omdraaien". Zie je het ?

Draai 4: Wit aan zet

ziet dat 1.Ta7 (aanval op ongedekt stuk en penning op nul-verdedigd stuk Pe7) weinig oplevert wegens 1....Te4+! en 2....Kc8. Heb je een ander voorstel ?

Oplossingen:

Draai 1:

Indien wit de zetvolgorde omdraait kan hij makkelijk winnen. Hij speelt daarom **1.TxLd7!!** DxLd7 2.Ph6+ LxPh6 3.DxDd7 en grote materiaalwinst.

Draai 2:

Met **1...LxPh6!?** 2.LxLh6 exd4 en zwart heeft een pion gewonnen waar wit onvoldoende compensatie voor heeft.

Draai 3:

Zwart draaide de zetvolgorde om en speelde **1....TxLg1!** 2.KxTg1 Lb6 3.Td2 e5 en zwart heeft 2 stukken gewonnen voor zijn toren.

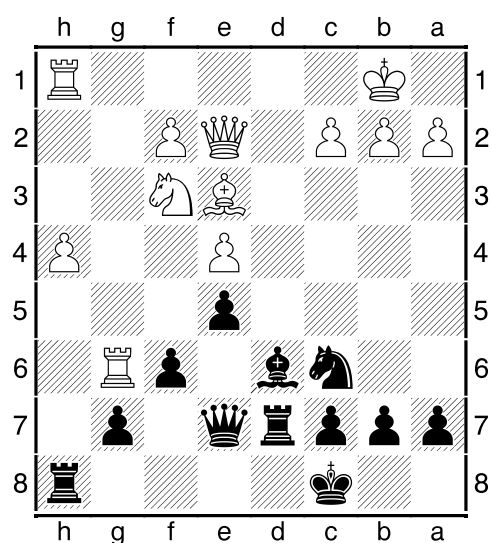
Draai 4:

Als wit de zetvolgorde omdraait is het bingo.

Vandaar **1.LxPe7+** (een dwingende zet) KxLe7 2.Ta7 en plotseling kan zwart Lb7 niet meer verdedigen omdat 2.....Te4+ niets oplevert ten voordele van Lb7

Positionele stellingen

In het positieospel hebben we vooral aandacht voor sterke actieve stukken en een gezonde pionstructuur. Hierbij enkele oefeningen in dit verband.

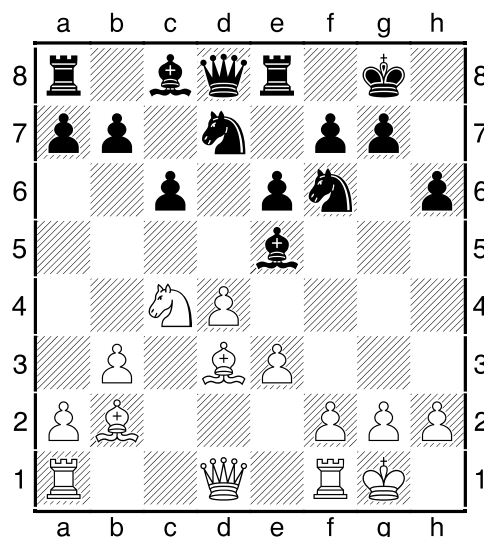

Zwart aan zet.

Wat is positioneel de aangewezen zet ?

Bekijken we daarom de pionstructuur. Wit heeft een geïsoleerde h-pion en zwart een achtergebleven g-pion. Dit zijn beide "handicaps". Als we verder naar de stukken kijken zien we dat zwart een "slechte" loper heeft op d6 omdat de zwarte velden reeds door de pionnen g7-f6-e5 worden afgeschermd. Bij wit is de collega loper wel goed en belangrijk want hij schermt de zwarte centrum velden af (aangezien de witte pion op e4 staat).

De juiste positionele aanpak van zwart is dan ook **1...Le5!** waardoor hij dreigt de lopers te ruilen en alzo een "interessante ruil" verwezenlijkt.

Wit aan zet.

Hoe slaat hij Le5? en waarom ?

De zwarte stelling staat enigszins gedrukt en zwart heeft moeilijkheden met zijn stukken. In zo'n geval is het verstandig van wit stukruil uit

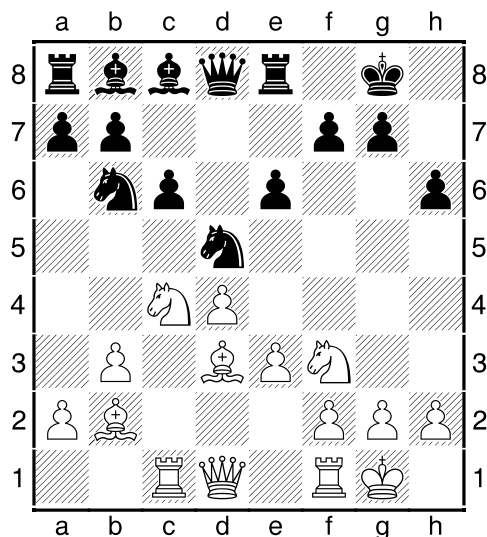
de weg te gaan zodat zwart moeilijkheden blijft hebben met zijn stukken op de kleine ruimte.

Vandaar is **1.PxPe5?!** een mindere zet omdat het toelaat dat zwart stukken ruilt met 1....PxPe5 2.dxPe5.

De beste zet is overduidelijk **1.dxLe5!**, ook al creëert wit hierdoor zelf een dubbelpion.

Het voordeel van deze zet is dat wit nu een sterk veld op d6 heeft waar Pc4 mooi naartoe kan springen en dat zwart moeilijkheden blijft hebben met zijn stukken.

Het stuk dat wit dus niet heeft laten afruilen is nu naar een sterke voorpost gesprongen.

Wit aan zet.

Wat speel je 1.Lb1 of 1.PxPb6 ?

Als je kijkt naar de zwarte stukken zie je dat ze langs de damevleugel staan en dat de zwarte koning er een beetje alleen bij staat.

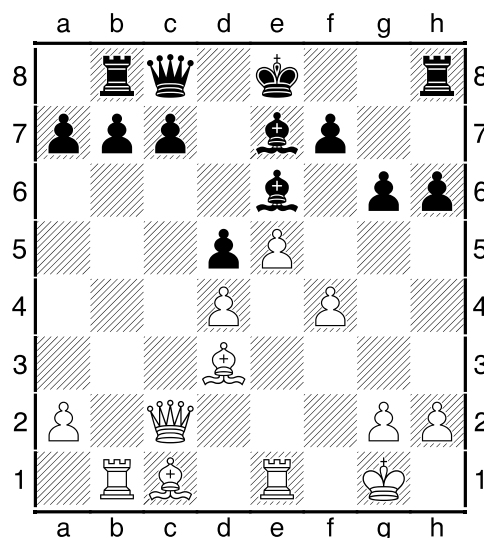
Verder valt op te merken dat zwart een probleem van ruimte heeft en niet goed weet hoe hij zijn stukken moet in het spel krijgen. De witte stukken staan veel actiever en vooral de lopers staan al dreigend opgesteld op de diagonaal a1-h8 en b1-h7.

Door **1.Lb1** te spelen creëert wit de optie dat er Dc2 of Dd3 kan volgen met "dreigingen" op h7.

Indien wit **1.PxPb6** speelt ruilt hij stukken af van zwart waardoor die minder last heeft van zijn gebrek aan beschikbare ruimte. Er blijkt ook geen enkele reden te zijn om zelf te ruilen en dan kan wit beter Pc4 laten staan zodat er

na een eventuele ruil van zwart (1...PxPc4) wit met 2. bxPc4 een bijkomende pion in het centrum krijgt waardoor zwart nog minder ruimte krijgt.

Conclusie: 1.Lb1 is veruit beter dan 1.PxPb6

Wit aan zet heeft een pion geofferd in de opening. Analyseer de stelling, citeer de zwakke punten bij wit en verbeter de witte stelling.

Analyse van de stelling:

Eerst en vooral de **zwakke punten** opzoeken. Er is pion g6doch de tactische variant 1.Lxg6 fxLg6 2.Dxg6+ levert niets op na 2....Lf7!.

Bij zwart staat ook pion a7 ongedekt.

Het idee 1.Da4+ Ld7 2.Dxa7 is interessant want op 2....Ta8 kan gelukkig 3.Dxb7 volgen.

Conclusie: wit kan zijn materiaal achterstand goed maken.

De meer **positionele elementen** zijn:

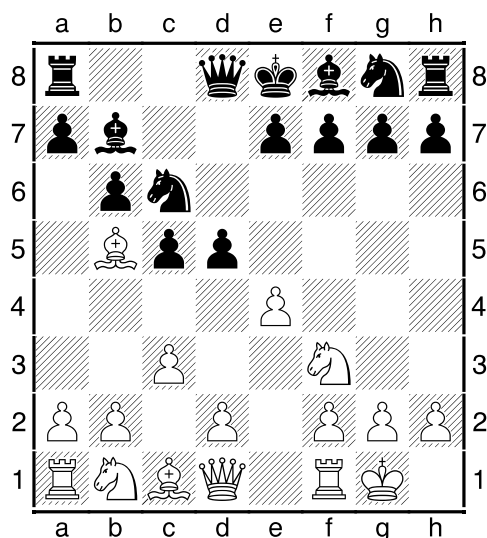
Zwart moet nog rokeren en de witte stukken zijn iets actiever maar Lc1 is een slechte loper aangezien de witte pionnen op d4-e5-f4 staan. Bij zwart is Le6 minder goed, en is Le7 de goede loper. Ideaal zou wit dus graag Lc1 afruilen tegen Le7 en dat brengt ons op het idee van **1.La3!!** te spelen want na 1....LxLa3 2.Da4+ wint wit de loper terug en heeft hij zijn slechte loper geruild tegen de goede van zwart. Een plusruil dus.

Conclusie: wit heeft hier minstens 2 valabele zetten met name 1.Da4+ of het verrassende 1.La3!.

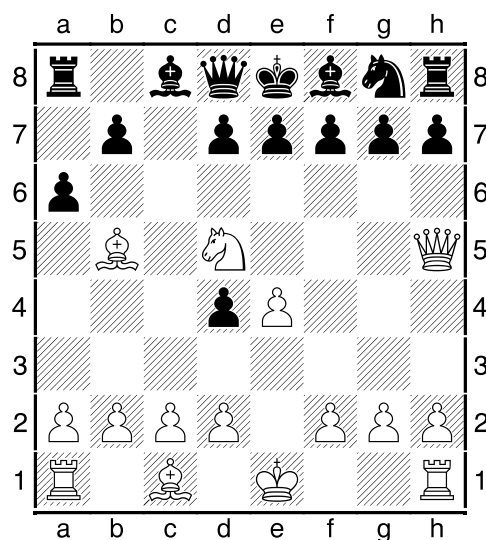
Ongelukjes in de opening.... Siciliaans - Rossolimo

Hierbij enkele ongelukjes in de openingsfase van de ROSSOLIMO-variant (**1.e4 c5 2.Pf3 Pc6 3.Lb5**) in de Siciliaanse opening. Het is uiteraard niet de bedoeling dat je deze zetten uit het hoofd leert, maar als je ze overloopt krijg je echter wel een betere feeling met deze openingsvariant en **train je je tactische visie**. In al deze DIAGRAMMEN is WIT AAN ZET. In een volgend nummer zal ik voorbeeldjes geven met zwart aan zet.

3... b6 4.0-0 Lb7 5.c3 d5? (maakt een zwak punt op c6) Diagram

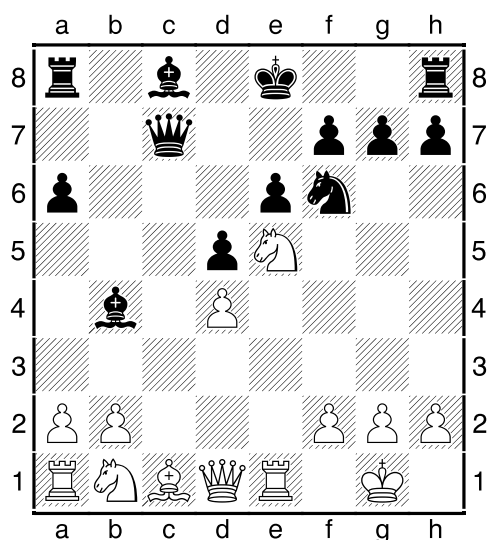

3... Db6 4.Pc3 Pd4 5.Pxd4 cxd4 6.Pd5 Dd8 7.Dh5 a6? (stukontwikkeling is nodig) Diagram

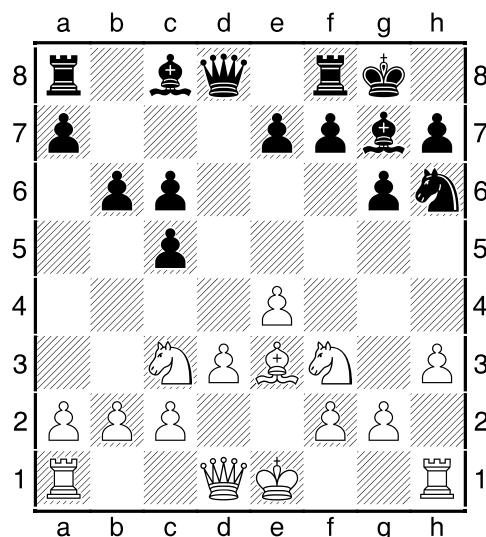
6.Da4! Tc8 [of 6...Dd6 7.Pe5 en wit wint ook] 7.Dxa7 Tc7 8.Pe5 en wit wint

3.... e6 4.0-0 a6 5.Lxc6 bxc6 6.c3 d5 7.Te1 Pf6 8.exd5 cxd5 9.d4 Dc7 10.Pe5 cxd4 11.cxd4 Lb4 (met aanval op Te1 dacht de zwartspeler) Diagram

8.De5! (Wit heeft een grote ontwikkelingsvoorsprong en valt aan. Wit dreigt nu mat op c7) f6 9.Pc7+ Kf7 10.Dd5+ 1-0

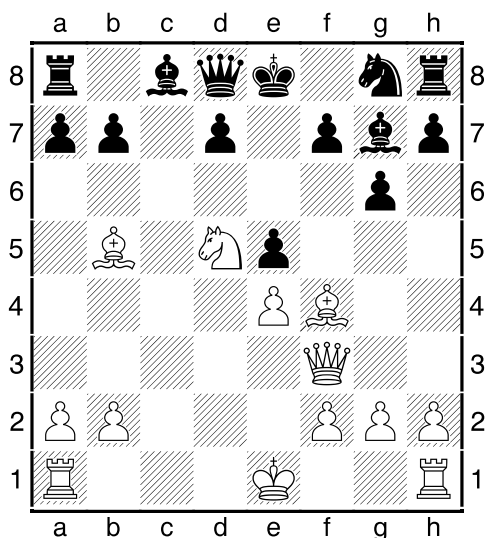
3.... g6 4.Lxc6 dxc6 5.d3 Lg7 6.h3 Ph6 7.Pc3 0-0 8.Le3 (met aanval op pion c5) b6 (ik verdedig hem gewoon dacht zwart) Diagram

12.Da4+! en wit verliest Lb4 omdat hij niet verdedigd staat.

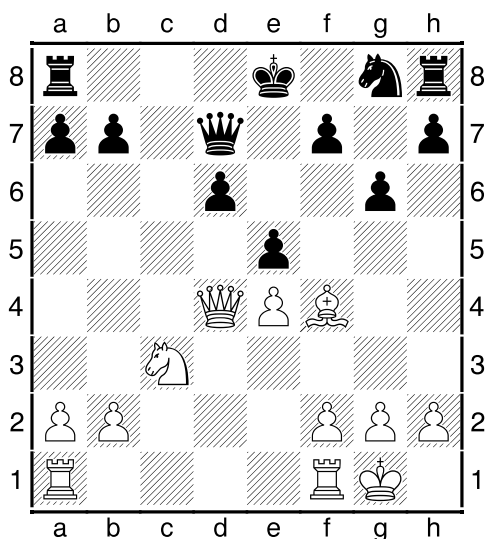
9.Dd2! en zwart verliest Ph6 (zwak punt)

3... g6 4.c3 Lg7 5.d4 cxd4 6.cxd4 Db6 7.Pc3 Pxd4 8.Pd5! Pxf3+ 9.Dxf3 Dd8?! (De juiste zet is hier het "eigenaardige" Dd6) 10.Lf4 e5 Diagram

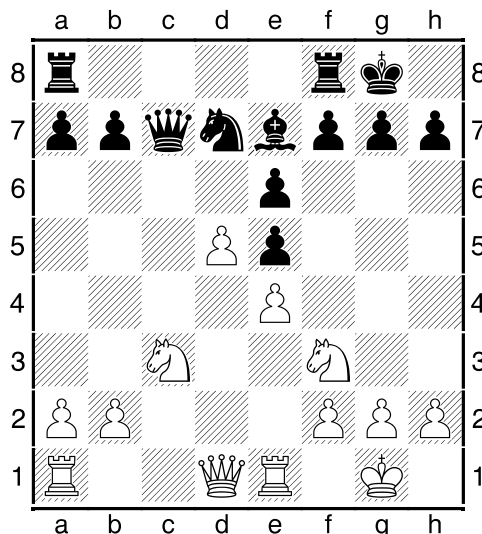
11.Dc3 ! (aanval op zwakke punten e5 en c7) Kf8 12.Lxe5 en wit wint materiaal. Nu blijkt ook waarom zwart 9....Dd6 had moeten spelen omdat zwart dan het materiaalverlies op e5 had kunnen vermijden en ook een vluchtveld voor Ke8 (veld d8) had overgelaten.

3.... d6 4.c3 Ld7 5.0-0 g6 6.d4 cxd4 7.cxd4 Lg7 8.Pc3 e6 9.Lf4 Pxd4 10.Lxd7+ Dxd7 11.Pxd4 Lxd4 12.Dxd4 e5 (en zwart wreef zich in de handen want hij wint zijn geofferd stuk terug dacht hij) Diagram

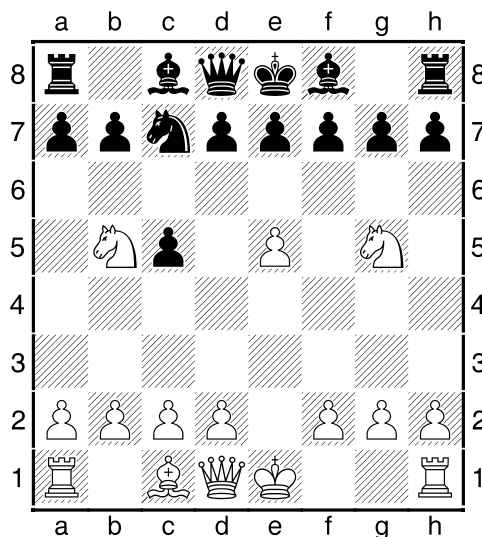
13.Lxe5! en na 13....dxLe5 14.Dxe5+ wint wit Th8 (een zwak punt)

3.... e6 4.0-0 Dc7 5.c3 Pf6 6.Te1 d6 7.d4 cxd4 8.cxd4 Ld7 9.Pc3 Le7 10.Lf4 0-0 11.d5 Pe5 12.Lxe5 dxe5 13.Lxd7 Pxd7 Diagram

14.d6!! en wit wint materiaal omdat er na 14....Lxd6 15.Pb5 volgt en op 14....Dxd6 15.DxDd6 LxDd6 en 16.Ted1 waarna zwart Ld6 of Pd7 verliest. (2 zwakke punten)

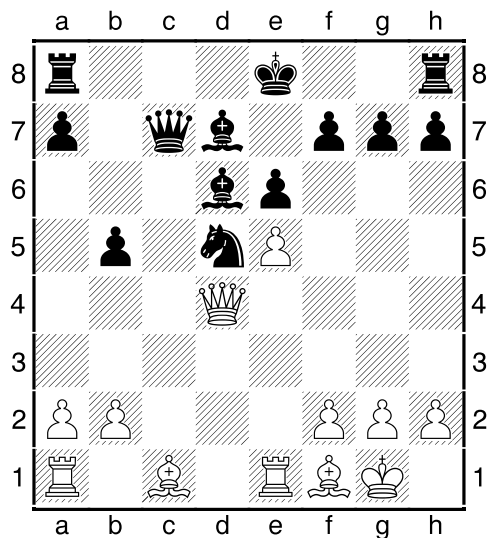
3.... Pf6 4.Pc3 Pd4 5.e5 PxLb5 6.PxPb5 Pd5 7.Pg5 Pc7 Diagram

Wit organiseert een onweerstaanbare aanval

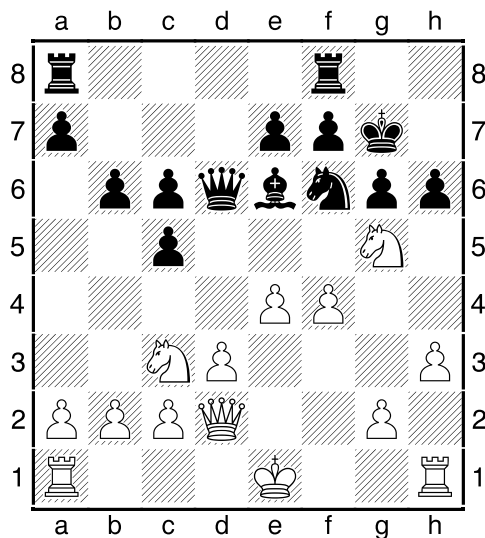
8.Dh5! (Teneinde veld f6 te verzwakken) g6 9.Df3 f6 10.exf6 exf6 11.Pxc7+! Dxc7 12.Dxf6 en wit staat gewonnen. Merk op dat die hele aanval niet succesvol was geweest indien wit 8.Df3 i.p.v. 8.Dh5 zou gespeeld hebben omdat het veld f6 dan onvoldoende was verzwakt.

3.... d6 4.0-0 Ld7 5.Te1 e6 6.c3 Pe5 7.Lf1
Db6 8.Pa3 Pf6 9.Pxe5 dxe5 10.Pc4 Dc7 11.d4
cxd4 12.cxd4 exd4 13.e5 Pd5 14.Dxd4 b5
15.Pd6+ Lxd6 Diagram

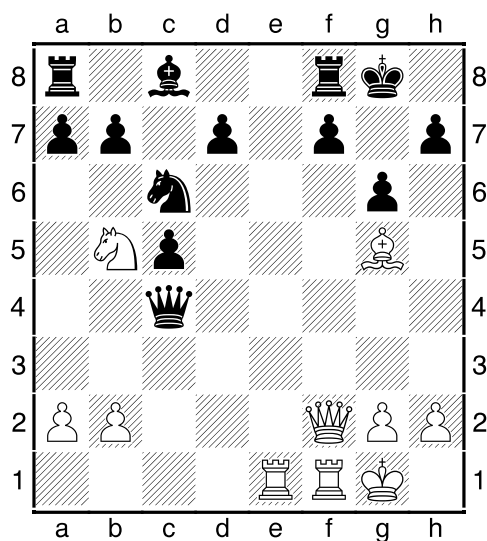
16.Dxd5!! zeer fraai. Op 16....exDd5 volgt nu
17.exLd6+ en 18.dxDc7 met stukwinst 1-0

3.... g6 4.Lxc6 dxc6 5.h3 Lg7 6.d3 Pf6 7.Pc3
0-0 8.Le3 b6 9.Dd2 Le6 10.Lh6 Dc7 11.Lxg7
Kxg7 12.Pg5 Dd6 13.f4 h6 (met aanval op
Pg5) Diagram

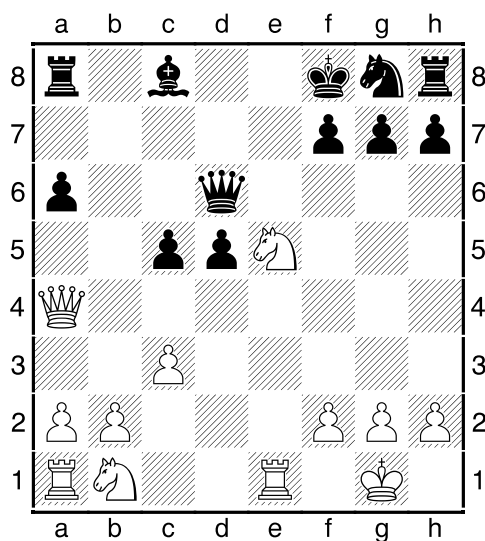
14.e5! en in plaats van zich te bekommeren
over de veiligheid van Pg5 grijpt wit naar de
aanval. Na 14....Dd7 15.exPf6+ wint wit een
stuk. De beste verdediging is soms de aanval.

3.... g6 4.0-0 Lg7 5.c3 e5 6.d4 exd4 7.cxd4
Pxd4 8.Pxd4 Lxd4 9.Pc3 Pe7 10.Lg5 0-0
11.Lc4 De8 12.Pb5 Pc6 13.Dd2 Dxe4 14.Tae1
Lxf2+ 15.Dxf2 Dxc4 Diagram

16.Df6! zeer mooi en verrassend. Zwart kan
niets meer beginnen tegen het mat op g7
(zwak punt)

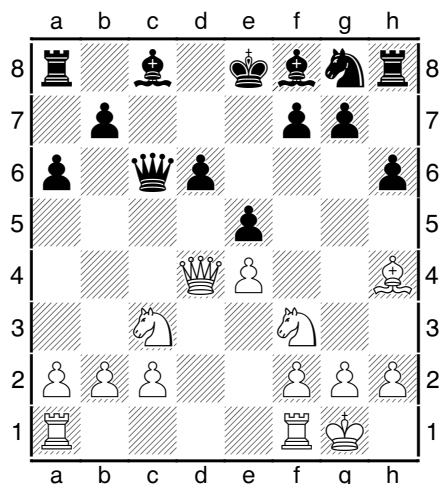
3.... e6 4.0-0 a6 5.Lxc6 bxc6 6.c3 d5 7.Da4
Dc7 8.exd5 exd5 9.Te1+ Le7 10.d4 Kf8
11.dxc5 Lxc5 12.Lf4 Ld6 13.Lxd6+ Dxd6
14.Pe5 c5? (beter is stukontwikkeling !)
Diagram

Wat verandert dit in de stelling dacht wit en hij
zag dat de diagonaal a4-e8 nu vrij kwam ...

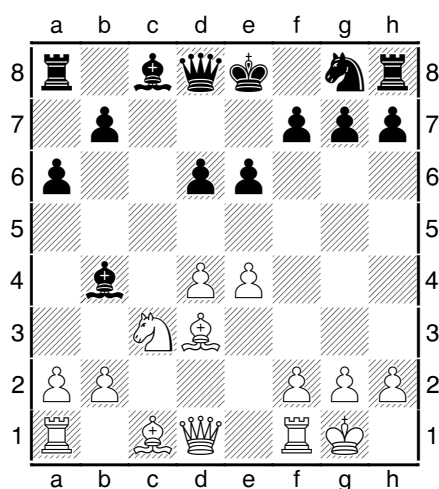
15.Pg6+ ! een donderslag bij heldere hemel.
Zwart gaat nu mat met 16.De8# 1-0

3.... Db6 4.Pc3 e6 5.Lxc6 Dxc6 6.d4 a6 7.0-0 cxd4 8.Dxd4 d6 9.Lg5 h6 10.Lh4 e5 (geen stukontwikkeling ?!) Diagram

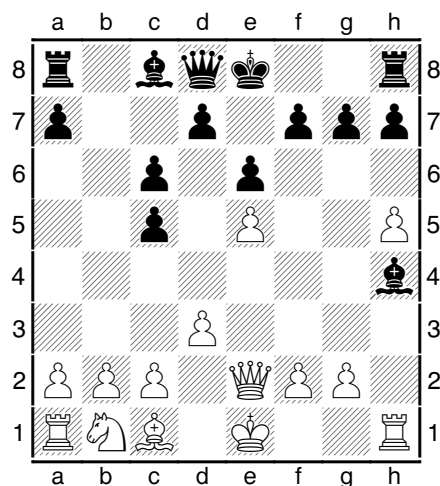
11.Pxe5! schitterend!! Zwart mag immers niet 17....dxPe5 spelen wegens 18.Dd8#

3.... Pd4 4.Pxd4 cxd4 5.c3 dxc3 6.Pxc3 e6 7.d4 a6 8.Ld3 Lb4 9.0-0 d6 (met mooie controle van de centrumvelden dacht zwart) Diagram

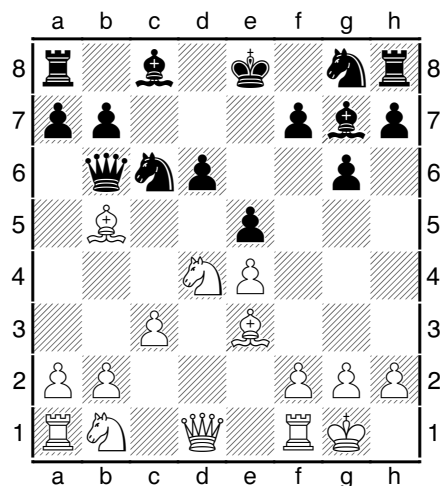
10.Da4+! en dubbelaanval met stukwinst

3.... e6 4.Lxc6 bxc6 5.d3 Pe7 6.De2 Pg6 7.h4 Ld6 8.e5 Le7 9.h5 Ph4 10.Pxh4 Lxh4 Diagram

11.Dg4! (dubbelaanval op 2 zwak verdedigde punten, met name Lh4 en pion g7) Le7
12.Dxg7 en wit heeft dus materiaal gewonnen.

3.... d6 4.0-0 g6 5.c3 Lg7 6.d4 cxd4 7.Pxd4 Db6 8.Le3 e5 Diagram

9.Pe6! (nog sterker dan het alternatief Pf5!)
Da5 10.b4! en zwart verliest veel materiaal

Wat valt hieruit te onthouden ?

1. Zoek **ALTIJD** naar **zwakke punten** bij de tegenstander en probeer daarvan gebruik te maken.
2. Heb je **ontwikkelingsvoorsprong** dan is het nodig om **snel naar complicaties** te zoeken want anders verdwijnt je tijdelijk voordeel geleidelijk.
3. Merk op dat wit in de meeste gevallen enkel kon winnen omdat zwart een grove fout maakte. Je kan de winst dus niet altijd zelf forceren maar je moet afwachten (en toeslaan) als er een fout wordt gemaakt ! **Zonder fout van je tegenstander is het dus moeilijk om te winnen.**

Voorstellingsvermogen

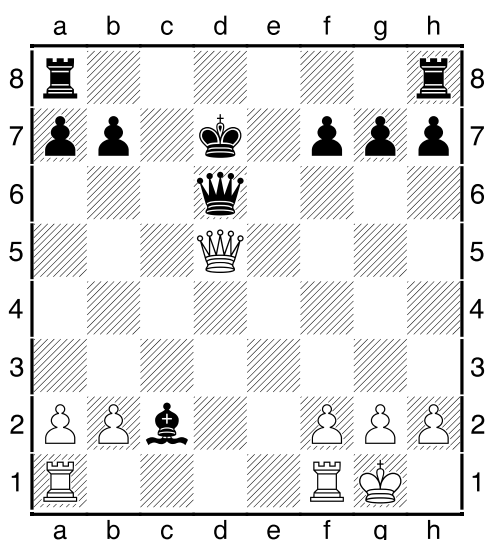
Hierbij de rubriek voor het trainen van het VISUALISEREN van de zetten.

Je hebt deze visualisatie nodig bij het vooruit berekenen van tactische stellingen.

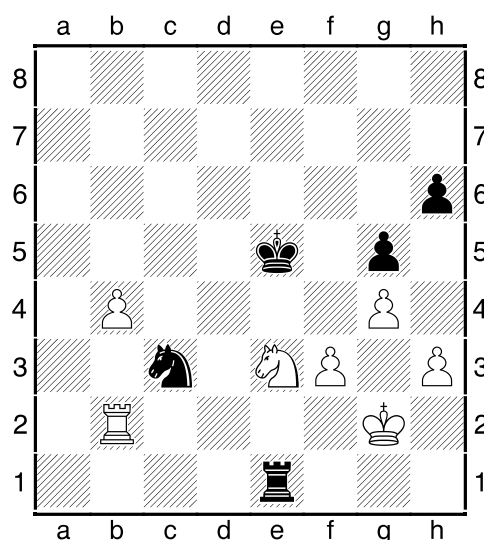
Ik raad je aan de zetten langzaam in je op te nemen zodat ze maximaal gevisualiseerd worden.

Ik geef je per diagram de gespeelde zetten en jij berekent het slot.

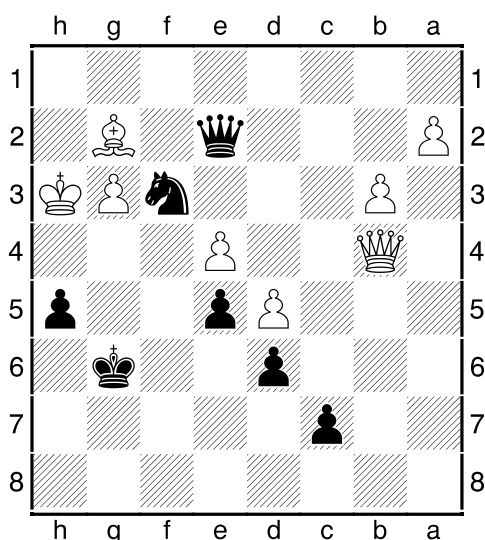
Ik heb geprobeerd de oefeningen in stijgende moeilijkheidsgraad te zetten.

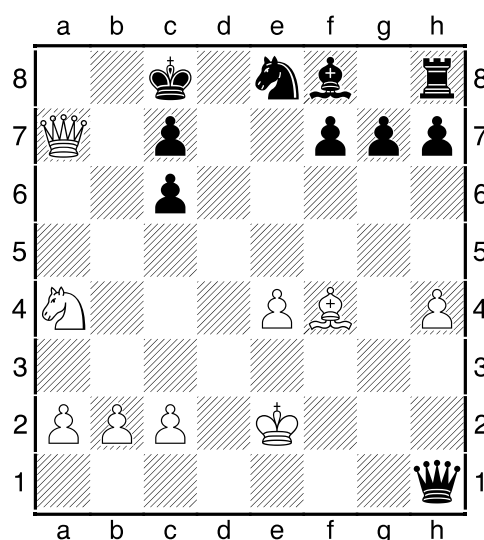
Men speelt 1.Dxb7+ Ke6 2.Tac1 Tac8
3.TxLc2 TxTc2 en hoe wint wit nu
materiaal ?⁵

Men speelt 66.b5 Pa4 67.b6 Pxb6
68.Tb5+ Kf4 69.Kf2 Txe3 en wat kwam
er toen ?⁷

Men speelt 44...Pe1 45.Lh1 Df1+
46.Kh2 Df2+ 47.Kh3 Dg1 48.Lf3 Df1+
49.Kh4 en hoe gaat het verder ?⁶

Men speelt 20.Pb6+ Kd8 21.Lxc7+ Ke7
22.Ld8+ Ke6 23.Dd7+ Ke5 24.Df5+
Kd4. En hoe kan wit nu winnen ?⁸

⁵ Wit zoekt naar de zwakke punten en ziet
Tc2 staan ...Vandaar **4.De4+** en of **4.Db3+**
5.DxTc2

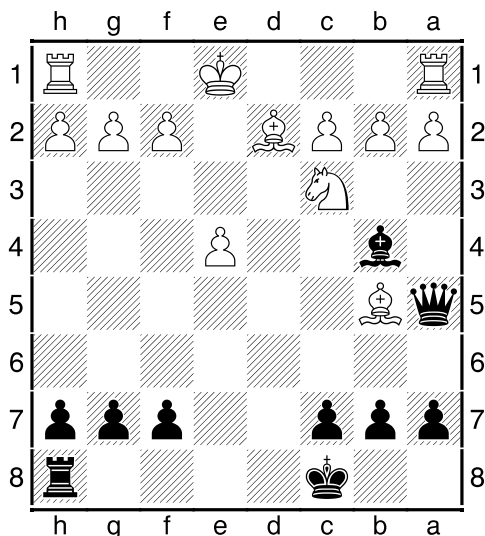
⁶ Zwart geeft mat met 49...PxLf3.

⁷ Wit gaf mat met 70.Tf5# 1-0

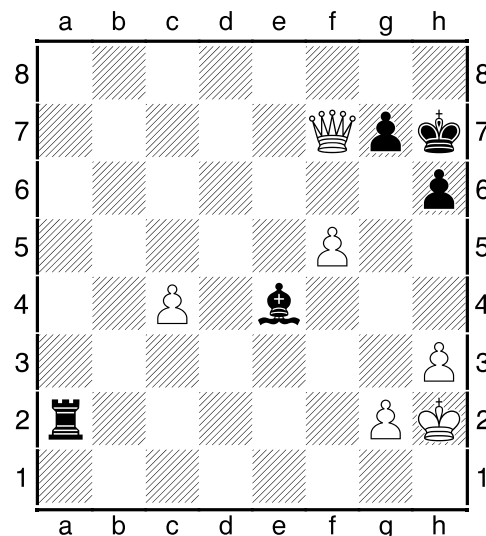
⁸ Met 25.c3# kan de zwarte monarch geen
kant meer op.

Combinaties

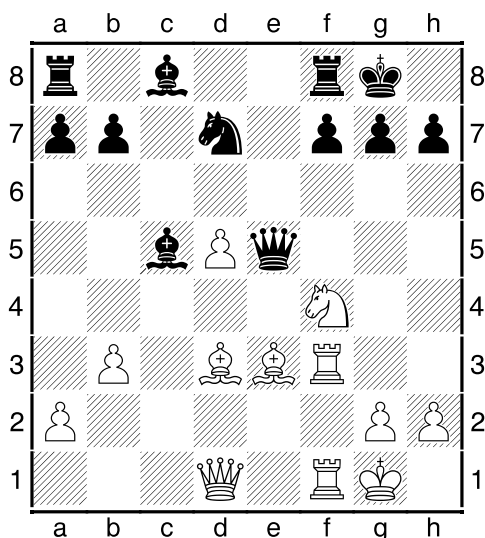
In deze rubriek combinaties nodig ik je uit om eerst het mogelijke MOTIEF te zoeken waarna je doelgericht kan zoeken, want als je het motief gezien hebt is reeds de helft van de combinatie opgelost. De oefeningen staan in stijgende moeilijkheidsgraad.

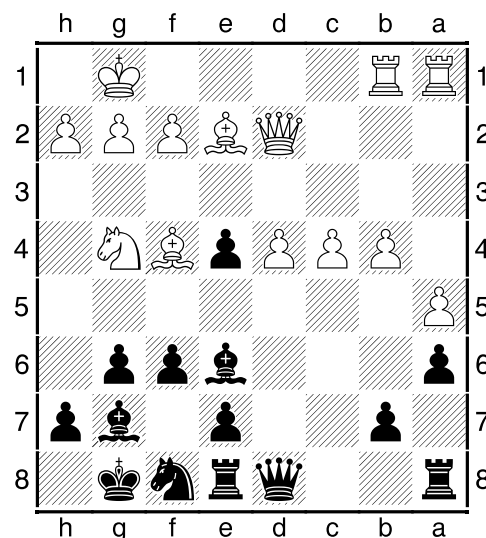
Combi 1: Zwart aan zet.
Motief ? Oplossing? ⁹

Combi 3: Wit aan zet.
Motief ? Oplossing? ¹¹

Combi 2: Wit aan zet
Motief ? Oplossing? ¹⁰

Combi 4: Zwart aan zet.
Motief ? Oplossing? ¹²

9 Het motief is de zwakte op b5
Zwart speelde **1....LxPc3** en na 2.LxLc3
volgde 2....DxLb5 en stukwinst

10 Motief zijn de zwakke punten op c5 en h7.
Met **1.LxLc5** PxLc5 2.Lxh7+ KxLh7
3.Dc2+ (idee 4.DxPc5) Pe4! en wit heeft
moeilijkheden om zijn stuk terug te winnen.
Als we de zetvolgorde omdraaien (les
pagina 3), dan wint wit wel een pion :
1.Lxh7+ Kxh7 2.Dc2+ Kg8 3.LxLc5

PxLc5 4.DxPc5

11 De zwarte stukken staan ongedektEr
zijn ook schaakzetten mogelijk. ...
Met **1.Dg6+** Kh8 2.De8+ en 3.DxLe4 wint
wit een ongedekt stuk.

12 De zwakke punte nzijn "Pg4 - pion d4 en
pion c4". Vandaar: **1....LxPg4!** 2.LxLg4 f5!
3.Le2 Dxd4 met pionwinst.